

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Dato: 29. maj 2008
Kontor: Regional sundhed
J.nr.: 2008-12140-304
Sagsbeh.: lch
Fil-navn: Dokument 1

Besvarelse af spørgsmål nr. 5 (Alm. del), som Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71 har stillet til ministeren for sundhed og forebyggelse den 30. april 2008.

Spørgsmål 5:

"Hvor mange steder i sundhedslovgivningen er der særregler for behandling af børn/mindreårige?"

Svar:

Idet spørgsmålet er stillet af Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71, hvis opgave er at føre tilsyn med personer, der er administrativt frihedsberøvet, forstår jeg spørgsmålet således, at tilsynet ønsker oplysninger om psykiatriområdet.

Jeg kan oplyse, at tvangsdefinitionen i psykiatriloven blev ændret i forbindelse med revision af psykiatriloven. Den reviderede lov trådte i kraft den 1. januar 2007.

Således defineres tvang i psykiatrilovens § 1, stk. 2, som anvendelse af foranstaltninger, for hvilke der ikke foreligger informeret samtykke, jf. kapitel 5 i sundhedsloven. Hermed blev psykiatrilovens grænser for, hvornår en foranstaltning er frivillig, eller hvornår der modsat er tale om tvang, bragt i overensstemmelse med sundhedsloven.

En patient, der i henhold til reglerne i kapitel 5 i sundhedsloven, ikke selv kan give et informeret samtykke til behandling m.v. på grund af mindreårighed eller nedsat psykisk funktionsevne, skal inddrages mest muligt i beslutningsprocessen, også selv om der er legale repræsentanter, d.v.s. forældremyndighedens indehaver, værgen eller de nærmeste pårørende, der er bemyndiget til at varetage patientens interesser gennem det informerede samtykke.

Det fremgår af psykiatrilovens § 1, stk. 3, at der for patienter, der er under 15 år eller varigt mangler evnen til at give informeret samtykke, ikke skal forsøges indhentet et samtykke fra forældremyndighedens indehaver, værgen eller de nærmeste pårørende, såfremt omgående gennemførelse af en foranstaltning i henhold til psykiatriloven er nødvendig for at afværge, at en patient udsætter sig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred eller for at afværge, at patienten øver hærværk af ikke ubetydeligt omfang. Denne undtagelse finder alene anvendelse i de meget akutte situationer, hvor *omgående* intervention er påkrævet med henblik på at afværge de i bestemmelsen anførte følger, og hvor det således ikke er muligt at forsøge at indhente et stedfortrædende samtykke inden iværksættelsen af den pågældende foranstaltning.

Forældremyndighedens indehaver, værgen eller de nærmeste pårørende skal efterfølgende orienteres om den iværksatte foranstaltning.

Ovenstående bestemmelse skal for så vidt angår patienter under 15 år ses i lyset af bestemmelsen i sundhedslovens § 17, stk. 1, hvorefter en patient, der er fyldt 15 år, selv kan give informeret samtykke til behandling. Forældremyndighedens indehaver skal efter bestemmelsen i sundhedslovens § 17, stk. 1, tillige have information og inddrages i den mindreåriges stillingtagen.

Det følger af sundhedslovens § 17, stk. 2, at såfremt en sundhedsperson efter individuel vurdering skønner, at en patient, der er fyldt 15 år men ikke fyldt 18 år, ikke selv er i stand til at forstå konsekvenserne af sin stillingtagen, kan forældremyndighedens indehaver give informeret samtykke. Med psykiatrilovens § 1, stk. 4, sikres, at bestemmelsen i stk. 3 også finder anvendelse for denne patientgruppe, d.v.s., at der for disse patienter, såfremt betingelserne i § 1, stk. 3, er opfyldt, ikke skal forsøges indhentet et stedfortrædende samtykke, før den pågældende foranstaltning iværksættes.

For de børn og unge, der er omfattet af bestemmelserne i § 1, stk. 3 og 4, og hvor en omgående gennemførelse af en foranstaltning i henhold til loven har været nødvendig, skal forældremyndighedens indehaver naturligvis efterfølgende informeres om den iværksatte foranstaltning, herunder baggrunden for, at det var nødvendigt at iværksætte den pågældende foranstaltning m.v.

Jeg kan endelig oplyse, at de materielle kriterier for anvendelsen af de enkelte tvangsforanstaltninger overfor børn og unge ikke blev ændret ved revision af psykiatriloven.